

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 08282

FAR KLEYN UN GROYS

Sem Liptsin

*Permanent preservation of this book was made possible
by Betty Gould mit ire kinder un eyniklekhe
in honor of Gerard S. Abraham
on the occasion of his 80th birthday*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פארלאג „אמכא“ • ניו יארק, 1957

FAR KLEIN UN GROIS

HUMORISTISHE LIDER

SAM LIPTZIN, 2815 Barker Avenue, Bronx 67, N. Y.

פונים זעלבן מחבר :

גוט מאַרגן
אַ פריילעכט
קריג און זיג
קאַמפּסלוסטיג
לאַמיר זינגען
ניט געדאַיגעט
אַ גוט־יאַנטעוו
הערט אַ מעשה
רויטע פעפערלעך
פאַר רויטע אַוונטן
שפּיל — צום ציל
אַמאַל איז געווען...
לעבעדיג און לוסטיג
פאַר פרייד און פרידן
מיט געזאַנג אין קאַמף
געקעמפט און געלאַכט
אַ וואַרט פאַר אַ וואַרט
צע־לאַכעס די טרערן
אויף לייטיש געדעכטער
איך לאַך פון דער וועלט
פראַוואַקאַטאָרן, אַ שאַנד פאַרן
אידישן פאַלק! (פאַמפלעט)
קוועקזילבער'ס פענשטיפּערייען
„אין ספּאַיט אַו טיערס“ (ענגליש)
אויף וואַקאַציע

גרייט צום דרוק :

- 1) „נעכטיגע טעג“ (מעשה'לעך פון די קינדער־יאָרן)
- 2) „פון שטאַט צו שטאַט“ (רייזע עפּיזאָדן)
- 3) „הומאָריסטישע לידער, אַפּאַרימען און עפּיגראַמען“

פאַר קליין און גרויס

FAR KLEIN UN GROIS

Copyright, 1957, by
SAM LIPTZIN
New York, N. Y.

PRINTED IN U.S.A.

פּראַמפּט פּרעס
113 — 4טע עוועניו, ניו יאָרק 3, נ. י.

209

אַ דאַנק

י. זעלדין
פאַרן שער־בלאַט
לואיס סמיט
פאַר דער טראַנסליטעראַציע

INHALT

(Contents)

Mir Veln Batzohn!	9
Der Kleiner Einstein	11
Dos Ketzle	13
Der Bobes Vuntsh	15
Lost Mich Oisvaksn	17
Zumer-Leb	19
Zai A Mentsh	21
Es Rut Der Taich	23
Der Zeiger Hot A Gutn Kop ...	25
Ich Hob Lib Yomtev.....	27
Er Iz Foil A Grail	29
Tzu Vos Iz Nacht?	31
Er Hot A Teretz	31
Fregt Di Lererin	33
Vos Main Tate Kon	35
A Rendl A Vort	35
A Modner Ingl	37
Iz Dos Emes?	37
Tzuzamen Mit Tate Mamen ...	39
Nit Tzu Shpet	39
H'kon Lebn	41
Der Guter Joe	41
Der Shnei-Mentsh	43
Lernt Kinderlech	45
Ven Ich Vel Grois Zain	47
Retenishn	47
Der Fish-Chaper	49
A Libe	51
Er Vil An Entfer	53
Main Tate Iz A Maister	53
Aza Goilem	55
Efsher	55
Der Lerer	57
Ven Zeide Vet Rittaiern	59
Der Zeiger	61
In Droisn Falt A Shnei.....	61
Vi Gut Es Iz Tzuzamen	63
A Vunder	63

אינהאלט :

פארווארט פון דבורה טאראנט	5
מיר וועלן באצאלן	8
דער קליינער איינשטיין... ..	10
דאס קעצעלע	12
דער באבעס וואונטש	14
לאזט מיך אויסוואקסן	16
זומער־לעב	18
זיי א מענטש	20
עס רוט דער טייך	22
דער זייגער האט א גוטן קאפ	24
כיהאב ליב יום־טוב	26
ער איז פויל א גרויל	28
צו וואס איז נאכט ?	30
ער האט א תירוץ	30
פרעגט די לערערין	32
וואס מײן טאטע קאן	34
א „רענדל“ א ווארט	34
א מאדנער אינגל	36
איז דאס אמת ?	36
צוזאמען — מיט טאטע מאמען	38
ניט צו שפעט... ..	38
מ'קאן לעבן... ..	40
דער גוטער דזשאן	40
דער שניי־מענטש	42
לערנט, קינדערלעך !	44
ווען איך וועל גרויס זיין	46
רעטענישן	46
דער פיש כאפער	48
א ליבע... ..	50
ער וויל אן ענטפער !	52
מײן טאטע איז א מייסטער	52
אזא גולם	54
אפשר	54
דער לערער	56
ווען זיידע וועט „ריטאיערן“	58
דער זייגער	60
אין דרויסן פאלט א שניי	60
ווי גוט עס איז צוזאמען	62
א וואונדער... ..	62

א דאנק אייך!

אין דעם גרויסן געראנגל פאר א זוניגן מאַרגן, וואָס וועט זיכער קומען, לעבן מיר איבער שווערע טעג.
פיל איך זיך גליקלעך, ווען עס געלינגט מיך אָפט מיט מיין שרייבן אַרויסצורופן אַ שמיכל ביי אידישע פּאַלקס-מענטשן, יונג אַדער אַלט.
עס איז פאַר מיר די בעסטע באַלוינונג, ווען איך קאָן מיט מיין וואָרט זיך באַטייליגן אין קאַמף פאַר פרידן און פרייד.
ביי דער געדעגנהייט דריק איך אויס מיין האַרציגן וואָנק צו די ספּאַנ-סאַרס, צום בוך-קאַמיטעט און צו די ליענער און פריינט, וואָס האָבן מעגלעך געמאַכט די דערשיינונג פון מיין פינף-און-צוואַנציגסטן בוך.

סעם ליפציץ

משה און חיה אַקרענט
מענדל און חיה גאַלדע עסטריין
מאַריס סיטריין
חנה און ישראל שורעק
דזש. קאַרט
סאל רעכטמאַן
הערי מאַרגאָליס
העלען ראָזענאַף
דר. לעאַ און טילי מיינאו
פרענק און פרוי מעלניק
וויס דזש. קאַלקער
בערטא און חיים עפשטיין
שמואל און איחאָ שוואַרץ
אַנאָ בונין
סעם בלייוואס
אסתר און איזי בעקער
סילווע און דזש. קאַהן
סעם און פרידא ברענער
יעקב ראבינאו
סעם און בעטי ראבינאו
איזידאַר לעווין
משה און פרוי ראַהינסקי
מ. און מאַרטא לענשיטץ
ניטאן און סילווע אפעל
ש. י. רעלין
אייב און מערי ראָזען
ראוז ווייס
דוד און פרוי סיימאָן
מאַריס און חנה בין
סעם מאנעוויטש
סאַפי נוגער
יעקב און יהודית מייסטער
ליבי שאַפיראַ

שרה שקאַלניק
אברהם קאַלב
מאַריס שניידערמאַן
לייבל האַפמאַן
אַראָן זאַליטשין
טעסי בעלקין
מאַקס מאַנדעל
בעסי סיגל
מיני מאַקאוּסקי
סערע קאַהן
וויס קאַופמאַן
סאַל פאַסיקאוּ
אוירווינג און פרוי אדעסער
סעם און אסתר סטוירן
עליאס מאַרקס
אסתר און סעם קעלערמאַן

איבערין לאַנד

אסתר און יעקב ר. פעלדמאַן
טשאַרלוז און חנה פרידמאַן
וועלוול און איידע קאַפלאַן
וויס דאַנציג
מר. און מיסעס זעלמאַן
מר. און מיסעס רובין
באריס און יעטא גורשטיין
יוסף און ראוז גרינשפאַן
סעם לעווין
(לזכרון זיין פרוי איחא)
שאל האַפמאַן
י. און סידי דזשייקאַבסאָן
ג. קאַהן
ט. פייגען
נייטאן קאַרפילאָו

ניו יאָרק

הערי קעסלער
דר. מאַקס סילווער
(דעם שול-בויער, לזכרון זיין
טאַכטער עוועלין)
נעטי און נייטאַן גאַלוב
סאַפי באַבריק
אַנאָ ווייסמאַן (די מאַמע)
ראשע און יוסף שאַפיראַ
א. מאַגיסאָן
מרים באומעל
דוד שקלאר
דזשוליוס באַרנבאום
היימאַן סילווער
שמואל און דבורה בעקער
יעקב און פייגל אדלער
גאַלדע דוביצקי
(לזכרון דעם קולטור-טוער
אברהם)
א. פאַנונאַק
רובין האָך
יוסף און ביילע טשאַרנאַווער
חיים שלמה נאָגאַשינער
שמואל קאַופמאַן
סעם הייבער
פיליפּ גאַלדבערג
העלען ראָזענמאַן
אַסקאר לאַנדיס
דוד קיש
יוסף ווין
פאול טשערי
אברהם ראַמבאַם
דזש. קאַבלענץ

דער מחבר אין אַ נייער ראָלע

פּאַרוואָרט — פּון דבורה טאַראַנט

סעם ליפצין איז גוט באַקאנט דעם ברייטן עולם אידישע לייזערער, ווי אַ שרייבער, וואָס רופט זיך אָפּ מיט זיין בייסיגן סאַטירישן פּערזאָן און אַפּאַ-ריזם, און מיט זיין הומאַריסטישער דערציילונג אויף די ברענענדיגע פּראָגן פונעם טאַג. איצטער קומט ער אַרויס אין אַ נייער ראָלע. ער שרייבט ניט נאָר פאַר דערוואַקסענע, נאָר אויך פאַר קינדער.

פאַר קינדער האָט סעם ליפצין (פּעטער שעפּסל), אַנגעהויבן שרייבן, ווען זיינע צוויי געראַטענע אייניקלעך האָבן זיך אַנגעהויבן לערנען אין אַ אידישער שול און ווען זייער מוטער, זיין טאָכטער, איז געוואָרן אַ לערערין. איצט איז ער אַרויסגעקומען מיט אַ זאַמלונג אידישע קינדער לידער.

אין אַט דעם בוך ווייזט דער מחבר אַרויס אַ טיפּע ליבשאַפט צום קינד און אַ זעלטענע פאַרשטענדעניש פון זיין נשמה. ער רעדט צום קינד מיט אַ וואָ-רעמן שמיכל און אַ שפּילעוודיגן פינקל אין די אויגן.

ליפצין שרייבט די לידער האַבנדיג אין זינען די אידישע היים פון דעם יונגן אַמעריקאַנעם דור. דורך דער ענגלישער טראַנסליטעראַציע פון יעדן ליד קריגט די יונגע אַמעריקאַנער אידישע מאַמע, וועלכע פאַרשטייט אַביסל אידיש, אַ מעגלעכקייט דאָס פאַרצולייענען פאַר איר קינד, און מיט אים צוזאַמען הנאה האָבן פון דעם שפּילעוודיגן, הומאַריסטישן פּערזאָן. אויף אַזאַ אופן ווערט דאָס אידישע ליד אַן אַנגעלייגטער גאַסט אין דער יונגער אַמע-ריקאַנער אידישער היים.

אַפּטמאַל — אויף אַ הומאַריסטישן, און אַן אַנדערש מאַל — אויף אַ מער ערנסטן אופן פירט אונז דער מחבר אַריין אין דעם קינדס קליין, און דאָך, פאַר אים זייער רעאַל וועלט, וואָס דרייט זיך אַרום טאַטע־מאַמע, באַבע־זידע, שול־לערער און אַנדערע נאָענטע מענטשן. אַט זעען מיר ווי די איי-

ניקלעך גייען שפאצירן מיטן זיידן און בעטן, אז ער זאָל דערציילן איינע פון זיינע שיינע מעשה'לעך. זיי זאָגן אים צו :

ווען מיר וועלן אויסוואַקסן,
און האָבן אייניקלעך ווי דו,
וועלן מיר זיי דערציילן די מעשה'לעך,
וואָס דערציילט צו אונז האַסטו.

אין אַ צווייטן ליד הערן מיר, ווי דאָס קינד גאַרט שוין נאָך דער צייט, ווען ודער זיידע וועט „ריטאָיערן“ און וועט קענען מיט אים זיך כסדר שפילן. די באַבע אָבער איז פאַר'דאגה'ט :

אויב זיידע זאָל ניט אַרבעטן,
וואו וועט זי נעמען געלט ?

אין אַט-דעם ווערטל פאַרנעמט די אידישע קינדער־שול זייער אַ בכבוד'יגן אַרט. יודעלע זאָגט, צום ביישפיל, אַז „ווען איך וועל גרעסער ווערן“ —

וועל איך קלאַפן אין די טירן און רופן :
שיקט די קינדער אין שול אַריין.

אָבער דער פּויער איציקל, ווען ער פאַרשפעטיגט אין שול, פאַרענט־פערט ער זיך פאַרן לערער מיט אַ דצ'וואָטן ענטפער :

מיין טאַטע זאָגט, אַז לערנען זיך,
איז קיינמאָל ניט צו שפעט.

די דאגות פרנסה פון דער אַרבעטער־משפחה גייען אויך דעם קינד ניט פאַרביי. אָט לייענען מיר :

מיין טאַטע איז אַ מייסטער,
ער מאַכט די גאַנצע וועלט,
ער מאַכט אַלץ, וואָס ער וויל,
נאָר קען ניט מאַכן געלט.

ליפצין פירט פאַר אונז אַרויס אַ גאַנצע גאַלערייע קינדער, קינדער לע־בעדיגע, שטיפערישע, פאַר'חלומ'טע, נייגיריגע און „פּויערע“. ער פירט אונז אַריין אין די פאַרשיידנאַרטיגסטע ווינקעלעך פון דעם קינדערשן לעבן. שפיל פאַרנעמט זייער אַ גרויסן פּלאַץ בילי זיינע קינדערשע „העלדן“, אַפּטמאָל פאַר־טראַכטן זיי זיך אָבער אויך איבער ערנסטע פּראָגן. אָט פּרעגט זיך אַ קינד : „וואָס וועל איך זיין, ווען איך וועל אַ גרויסער ווערן ?“ און ער קומט צום באַשלוס :

נאָר צו וואָס זיך זאָרגן איצט,
זאָל נאָר שלום ווערן.
וועט מען מיך לאַזן אויסוואַקסן,
וועל איך האָבן צייט צו קלערן.

פעטער שעפּסלס בוך „פאַר קליין און גרויס“, איז באמת אַ שיינע „מתנה די קינדער און אייניקלעך“, און אַ בייטראַג צו דער אידישער קינדער־לי־טעראַטור אין אַמעריקע. אויך יעדער דערוואַקסענער, וואָס האָט ליב קינדער, וועט פון דעם הנאה האָבן.

Dedicated to
my grandchildren
KAREN *and* IRA

פאַר קליין און גרויס

מיר וועלן באצאלן!

דער זיידע מיט די אייניקלעך
גייען זאלבעדריט.
קיילע רעכטס, איציק לינקס,
און דער זיידע אינדערמיט.

אין דער שולע גייען זיי
מיט א שפילעוודיגן גאנג.
זיי האבן ליב צו שפילן זיך,
און צו לערנען א פארלאנג!

זיידע, בעטן זיי, דערצייל
דאס מעשה'לע פונם נאך,
לאכט דער זיידע: זייער גוט,
אבער, וואס קריג איך דערפאר?

גוט איציקל מיטן אויג א וואונק,
און קיילעלע א זיסן לאך:
מיר וועלן, זיידע, באצאלן דיר
מיט גאר א גומער זאך:

ווען מיר וועלן אויסוואקסן,
און האבן אייניקלעך ווי דו,
וועלן מיר דערציילן זיי די מעשה'לעך,
וואס דערציילט צו אונז האסטו! . . .

MIR VELN BATZOLN!

Der zeide mit di einiklech
 Geien zalbedrit.
 Keile rechts, Itzik links
 Un der zeide in der mit.

In der shule geien ze
 Mit a shpilevdikn gang.
 Zei hobn lib tzu shpilm zich,
 Un tzu lernen a farlang.

Zeide, betn ze, dertzeil
 Dos maisele funm nar!
 Lacht der zeide: zeier gut,
 Ober, vos krig ich derfar?

Git Itzikl mitn oig a vunk,
 Un Keilele a zisn lach:
 Mir veln, zeide, batzoln dir
 Mit gor a guter zach:

Ven mir veln oisvaksn
 Un hobn einiklech vi du,
 Veln mir dertzailn ze di maiselech
 Vos dertzeilt tzu unz hostu!

דער קליינער איינשטיין ...

עם לערנט עזרי זיך ציילן.
 וויל השכונות נאָר פירן.
 לויפט ער אַרום איבערן הויז,
 ציילט פענצמער און טירן.

איז ער פאַרמיג מיט דעם —
 ציילט ער די שטולן, די מישלעך,
 דערנאָך נעמט ער ציילן —
 וויפיל האָבן זיי פיסלעך?

ביים שפיגל פאַררייסט זיך
 עזרי דער קליינער.
 פרואווט אין שפיגל צו ציילן
 פון מילעכל די ציינער.

און ווען זיין מאַמע נעמט
 פאַר אים אַן עפל שיילן,
 נעמט ער צוזאַמען די קערלעך
 און האַט שוין וואָס צו ציילן.

נאָר ווען ער האַט איינמאַל געציילט,
 וויפיל פינגער ער האַט צוזאַמען,
 האַט ער באַרעכנט ניינצן נאָר
 און געוויזן זיי דער מאַמען.

האַט די מאַמע זיך צעלאַכט
 פון איר איינשטיין דעם קליינעם.
 און געהייסן אים זוכן —
 צו די פינגער נאָך איינעם.

באַלד האַט עזרי זיך געכאַפּט,
 פון פרייד גענומען טאַנצן :
 ער האַט דעם צייג-פינגער פאַרזען —
 פאַרגעסן גאָר אינגאַנצן . . .

DER KLEINER EINSTEIN

Es lernt Ezri zich tzeiln,
 Vil chezhboines nor firn.
 Loift er arum ibern hoiz,
 Tzeilt fenster un tirn.

Iz er fartig mit dem,
 Tzeilt er di shtuln, di tishlech,
 Dernoach nemt er tzeiln:
 Vifil hobn zei fislech?

Baim shpigl faraist zich
 Ezri der kleiner,
 Pruvt in shpigl tzu tzeiln
 Fun mailechl di tzeiner.

Un ven zain mame nemt
 Far im an epl sheiln
 Nemt er tzuzamen di kerelech
 Un hot shoin vos tzu tzeiln.

Nor ven er hot einmol getzeilt
 Vifil finger er hot tzuzamen,
 Hot er barechnt naintzn, nor
 Un gevizn zei der mamen.

Hot di mame zich tzelacht
 Fun ir Einstein, dem kleinem
 Un geheisn im zuchn
 Tzu di finger nocheinem.

Bald hot Ezri zich gechapt,
 Fun freid genumen tantzn:
 Er hot dem tzeig-finger farzen—
 Fargesn gor in gantzn!

ד א ס ק ע צ ע ל ע

איך האָב זייער ליב דאָס קעצעלע,
ווען עס לויפט איבערן הויז.
נאָר פאַרטראַגן קאָן איך ניט,
ווען זי שפּילט זיך „קאַץ און מויז“ ...

פאַר אַ הינטל האָט זי מורא שטאַרק,
איז זי שטענדיג אויף דער וואַך.
און גיט דאָס הינטל אַ האַווקע נאָר,
מיאוקעט זי שוין אויפן דאָך ...

אומעטום זי לויפט מיר נאָך,
נאָר איך היט זיך פאַר אַ קראַץ ...
זי חנפּעט זיך ווי אַ קעצעלע,
נאָר פאַלש איז זי ווי אַ קאַץ ...

מילכיגס האָט זי זייער ליב
און פליישיגס אויך ניט שלעכט ...
דערשמעקט זי וואו אַ פּופיקל,
מאַכט זי דאָס באַלד צורעכט ...

זי גייט אויך ניט שמיל פאַרביי,
ווען זי דערשמעקט ביים מיט,
וואו עס שטייט אַ פאלומעשקע
מיט פיינע שטיקלעך פיש.

זי גיט אַ שמעק און גלייך אַ לעק.
אַבי עס איז נאָר עפעס דאָ.
זי וואַשט גלייך אָפּ די וואַנצעלעך,
און דאָס קעצל איז נישטאָ ...

DOS KETZELE

Ich hob zeier lib dos ketzele,
 Ven es loift ibern hoiz,
 Nor fartrogn kon ich nit,
 Ven zi shpilt zich, "katz un moiz."

Far a hintl hot zi moire shtark,
 Iz zi shtendig oif der vach.
 Un git dos hintl a havke nor,
 Miaiket zi shoin oifn dach!

Umetum, zi loift mir noch,
 Nor ich hit zich far a kratz.
 Zi chanfet zich vi a ketzele
 Nor falsh iz zi vi a katz!

Milchigs hot zi zeier lib
 Un fleishigs oich nit shlecht . . .
 Dershmekt zi vu a pupikl,
 Macht zi dos bald tzurecht.

Zi geit oich nit shtil farbai,
 Ven zi dershmekt baim tish,
 Vu es shteit a palummeshke
 Mit faine shtiklech fish.

Zi git a shmek un glaich a lek.
 Abi es iz nor epes do
 Zi vasht glaich op di vontzelech,
 Un—dos ketzl is nishto!

דער באַכעס וואַנמש

אויסגעפּוצט עם האָט זיך יאָנקל,
 אין אַ גאַרניטער ווי אָנגעמאַסטן.
 זיין חבר יאָסל פּראַוווט צו טרעפּן:
 אפשר פּופּציג דאָלאַר מוז עם קאַסטן.

דער זיידע קוועלט און גלעט די פּלייצע,
 דערביי ער האַלט אים אין איין זאָגן:
 עם פאַסט דיר פיין, גאָר אַ מחיה,
 „געזונטערהייט זאָלסטו עם טראָגן!“

אין די רייד קומט אָן די באַכע.
 נעמט זיך יאָנקל פאַר איר פּלייסן.
 באַטראַכט די באַכע דעם גאַרניטער:
 „זאָלסט נאָר געזונטערהייט צערייסן!“

לאַזט זיך יאָנקל אַרויס, מיט חברה,
 אין דעם שפּיל-פּלאַץ אויף די צאַמען,
 צערייסט די הויזן אין צוויי פּלעצער
 און אָן אַרבל אויך צוזאַמען . . .

לויפט ער אַהיים גיך אַ פאַרווייניגער:
 ס'איז שולדיג באַכע מיט איר „באַגריסן“,
 זי האָט געוואַנטשן: איך זאָל צערייסן—
 און דערפאַר האָט עם זיך צערייסן! . . .

DER BOBES VUNTSH

Oisgeputzt es hot zich Yankl,
 In agarniter, vi ongemostn.
 Zain chaver Yosel pruvt tzu trefn:
 Efsher fufzik dolar muz es kostn.

Der zeide kvelt un glet di pleitze,
 Derbai er halt im in ein zogn:
 "Es past dir fain, Gor a mechae,
 Gezunterheid zolstu es trogn!"

In di reid kumton di bobes
 Nemt zich Yankl far ir flaisn.
 Batracht di bobes dem garniter,
 "Zolst nor gezunterheid tzeraisn."

Lozt zich Yankl arois mit chevre
 In dem shpil-platz, oif di tzamen,
 Tzeraist di hoizn in tzvei pletzer
 Un an arbl oich tzuzamen!

Loift er gich aheim, a farveinter,
 "S'iz shuldik di bobes mit ir bagrisn!
 Zi hot gevuntshn, ich zol tzeraisn,
 Un derfar hot es zich tzerisn!"

לאזט מיר אויסוואַקסן! ...

איר פרעגט מיר, וואָס וויל איך זיין,
ווען איך וועל אַ גרויסער ווערן?
ענמפערן שוין וויים איך ניט וואָס,
לאַזט מיר זיך באַקלערן.

זאַל איך זיין אַ פייערמאַן?
קאַן איך ניט זען דאָס ברענען . . .
אפשר אַ פּאַליסמאַן זיין?
דאַרף מען שלאָגן, שיסן קענען . . .

אפשר לערנען זיך אויף דאָקטאָר גאַר
און דערנאָך ווערן אַ פּראָפּעסאָר?
האַב איך פיינט וויי צו מאַן,
שניידן מיט אַ מעסער . . .

און אפשר ווערן אַ מאַטראָז,
פירן שיפן איבער ימ'ען?
וויל איך ניט זיין ווייט אַוועק,
פון היים, פון טאַמע מאַמען.

קומט אויס זיין אַן אַרבעטער,
איינער פון די טויזנט פּאַכן.
זע איך מײַן טאַטן אַרבעטן —
ער קאַן קוים אַ לעבן מאַכן.

גאַר צו וואָס זיך זאַרגן איצט?
זאַל גאַר שלום ווערן.
וועט מען מיר לאָזן אויסוואַקסן,
וועל איך האָבן צייט צו קלערן . . .

LOST MICH OISVAKSN

Ir fregt mich, vos ich vel zain
 Ven ich vel a groiser vern?
 Entfernen shoin veis ich nit vos,
 Lozt mir zich baklern!

Zol ich zain a faierman,
 Kon ich nit zen dos brenen;
 Efsher a polisman zain?
 Darf men shlogn, shisn kenen....

Efsher, lernen zich oif doktor gor?
 Un dernoach vern a profeser,
 Hob ich faint vei tzu ton,
 Shnaidn mit a meser. . . .

Un efsher vern a matroz,
 Firn shifn iber yamen
 Vil ich nit zain vait avek
 Fun haim, fun tate-mamen.

Kumt ois zain an arbeter
 Einer fun toizent fachn,
 Ze ich main tatn arbetn—
 Er kon koim a lebn machn.

Nor tzu vos zich zorgn itzt?
 zol nor sholem vern,
 vet men mich lozn ois vaksn,
 Vel ich hobn tzait tzu klern.

זומער-לעב

קינדער, עם איז זומער, דער טאג אזוי גרויס,
 לאמיר אלע אינאיינעם אין גארטן ארויס.
 ס'איז אלץ אזוי פרעכטיג, גרין איז די גראז,
 אויף א צווייג זינגט א פויגל, אויפן פעלד שפרינגט א האז.

אין ליכט פון דער זון איז אלץ שוין אין קאליר.
 קומט, קינדער, זיך שפילן, קומט אלע מיט מיר.
 איר זעט אט דעם צווייט, פון דעם מאכט האניג די בין.
 איר זעט דאס געזועכ, דאס איז די ארבעט פון שפין.

און זעט נאר דא, קינדער, פון פויגל א נעסט —
 מיט פויגל'ס א קינד וואס פיקט שוין און עסט.
 קוקט אן די מוראשקעס ווי זיי בויען א היים,
 זיי גראבן די ערד און טראגן די ליים.

זיי פארגריימן זיך אויף א טאג פון נויט,
 צו האבן אויף מארגן דאס שטיקעלע ברויט . . .
 און דארט מיט די הערנער, דאס איז דאך א קו,
 זי רעדט זייער ווייניג, נאר איין ווארט — מו . . .

אבער זי גיט אונדז מילך, פומער און קעזן . . .
 א מחיה'דיגער טרונק און געזונט צו עסן.
 איצט גיט נאר א צי אין זיך אט די לופט,
 פון גראז און פון בלומען דער אַנגענעמער דופט.

און פארגעסט ניט, אז איבונג איז אויך זייער גוט,
 עם גיט געזונט און כוח, ס'מאכט ווארים דאס בלוט . . .
 דאס אלץ איז נויטיג, לויט דעם אלטן געבאט:
 ווער עם גרייט אן אין זומער, אויף ווינטער דער האט! . . .

ZUMER-LEB

Kinder es iz zumer, der tog azoi grois.
 Lomir ale in einem in gortn arois.
 S'iz altz azoi prechtig, grin iz di groz,
 Oif a tzvaig zingt a foigl, oifn feld shpringt a hoz.

In licht fun der zun is altz shein in kolir.
 Kunt kinder zich shpiln, kumt ale mit mir.
 Ir zet ot dom tzvit, fun dem macht honig di bin.
 Ir zet dos geveb, doz iz di arbet fun shpin.

Un zet nor do, kinder, fun foigl a nest!
 Mit foigl's a kind, vos pikt shoin un est.
 Kukt on di murashkes vi zei boien a heim,
 Zei grobn di erd un trogn di leim.

Zei fargreitn zich haint oif a tog fun noit,
 Tzu hobn oif morgn, "Dos shtikele broit"
 Un dort mit di herner, dos iz a ku!
 Zi redt zeier veinig, nor ein vort "mu."

Ober zi git unz milch, puter un kezn.
 A mchaiediker trug un gezunt tzu esn.
 Itzt git nor a tzi in zich ot di luft
 Fun groz un fun blumen der angenemer duft.

Fargest nit az ibung is oich zeier gut,
 Es git gezunt un keiach, s'macht varm dos blut.
 Dos altz iz noitig, loit dem altn gebot:
 Ver es greit on zumer, oif vinter der hot!

זיי א מענטש ...

שפילן מיר זיך, קינדערלעך,
 אין גארטן צי אין גאס.
 פרובירן מיר פארשטעלן זיך
 צו האבן וואס מער שפאס.

איינער מאכט א חיה נאך,
 פסיקעט ווי א קאץ,
 פאכעט מיט די לאפקעלעך,
 כלומרשט גיט א קראץ ...

און איינער ווערט א וועלפעלע,
 שארפט ער ביז די ציין.
 א צווייטער ווערט א הינטעלע
 און שפילט זיך מיט א ביין.

מוישל שפאנט א מיגערל
 און אירא שפרינגט — אן אף.
 יאסל קריכט ווי א קעמל גאר,
 גייט געבויגן ווי א שקלאף.

בערל שפרינגט ווי א פייגעלע,
 נארא זינגט — א סאלאוועי,
 יודי ברומט זיך ווי א לייב,
 און מאכט נאך זיין געשריי ...

נאך אהרעלע, דער נארעלע,
 אין שפיל איז ניט אריין.
 די באבע האט אים אנגעזאגט:
 געדענק א מענטש צו זיין ...

ZAI A MENTSH

Shpilm mir zich kinderlech,
In gortn tzi in gas,
Pruvn mir farshteln zich
Tzu hobn vos mer shpas.

Einer macht a chaie noch,
Psiket vi a katz,
Fochet mit di lapkelch,
Kloimersht git a kratz. . . .

Un einer vert a velfele,
Sharft er beiz di tzein.
A tzveiter vert a hintele
Un shpilt zich mit a bein.

Moishl shpant vi a tigerl
Un Ira shpringt—an af.
Yosl kricht vi a keml gor,
Geit geboign vi a shklaf.

Berl shpringt vi a feigele,
Nora zingt—a solovei,
Yudi brumt vi a leib
un macht noch zain geshrei.

Nor arele der narele
In shpil iz nit arein
Di bove hot im ongezogt:
“Gedank a mentsh tzu zain!”

עם רומ דער טייך

פארוואונדערט קוקט זיך יאָסעלע אויפן אייז-פארקילטן טייך.
ווי רואיג-שמיל ער שלאָפט געשמאָק, ליגט אויסגעצויגן גלייך.

פון אויבן אַ דין ווייס-שנייעלע, ווי מיט אַ לילעך איז ער באַדעקט.
עס ווילט זיך נאָר אַ זאָג טאָן: קינדער, רואיג! שאַ, ניט וועקט! ...

ער בולבולט ניט קיין בלעזל מער. שמיל, ווי ער וואַלט זיין גאָר שטום.
אַלץ פאַרפרוירן אויף איין אָרט, ער שווימט מער ניט אַרום. . . .

ניט לאַנג צוריק, אין די זומער-טעג, האָט ער זיך שטאַרק געהיצט:
די קינדער האָט ער שמענדיג, געהאַט באַגאַסן און פאַרשפּריצט.

געלאָפן זיג-זאָג אַרויף-אַראָפּ איבער שטיינער, איבער שמריק,
אַ שוויס אַהער, אַ שוויס אַהין און געלאָפן באַלד צוריק.

ער פלעגט אַמאָל אַרויס צום ברעג, צעשווימט זיך און צעלאַכט.
פאַרשוויינקט די קינדער-שטיבעלעך, פון אַלץ אַ תל געמאַכט.

איצט שווייגט ער רואיג, שמיל, ווי אין אַן אייביגן שלאָף.
ניט אַנדערש ווי זיין טאַטע האָט אים געגעבן אַזאַ שמראָף. . . .

נאָר אַפּשר טראַכט זיך יאָסעלע, עס פאַלט אים איין אַזאַ געדאַנק:
דער טייך, ער האָט פאַרקילט זיך, ליגט ער איצט גאָר קראַנק. . . .

צום סוף באַשלאָסן האָט יאָסעלע, און צוגעשאַקלט מיטן קאַפּ:
מיד פון זומער איז דער טייך, איז אין ווינטער, רומט ער זיך אָפּ! ...

ES RUT DER TAICH!

Farvundert kukt zich Yosele oifn aiz-farkilt'n taich.
Vi ruig—shtil er shloft geshmak, ligt oisegetzoign glaich.

Fun oibn a din-vais-shneiele vi mit a lailech iz er badekt
Es vilt zich nor a zogton: kinder ruig, sha, nit gevekt.

Er bulbult nit kain blezl mer, shtil, vi er volt zain gor
shtum
Altz farfrorn oif ein ort, er shvimt nit mer arum. . . .

Nit lang tzurik, in di zumer teg, hot er zich shtark gehitzt
Di kinder hot er shtendig, gehat bagosn un bashpritzt!

Gelofn zig-zag aroif-arop, Iber shtainer, iber shtrik
A shvim aher, a shvim ahin un gelofn bald tzurik.

Er flegt amol arois tzum breg, tzeshoimt zich un tzelacht
Farshvenkt di kinder shtiblech un fun altz a tel gemacht!

Itzt shvaigt er ruig, shtil vi in an eibign shlof;
Nit andersh az zain tate hot im gegebn aza shtrof!

Nor, efsher, tracht zich, yosele, es falt im ain aza gedank:
Der taich, er hot farkilt zich, light er itzt gor krank?

Tzum sof, bashlosn hot Yosele, un tzugesbokht mitn kop:
Mid fun zumr iz der taich! Is in vinter rut er zich op!

דער זייגער האט א גומן קאפ...

דער זייגער, זעט אויס, ארבעט שווער.
 ס'האט א קלוגער אים דערפונדן
 אים צו מאכן ארבעטן טאג און נאכט —
 פיר און צוואנציג שטונדן.

פינקטלעך ווייזט ער אן די צייט
 צו דער מינוט, צו דער סעקונדע.
 און דורך א קלונג זאגט ער אן,
 ווען ס'איז פארביי א שטונדע.

ער פוילט זיך ניט צו ארבעטן,
 טיק-טאק שמענדיג שלאגן.
 ער ווייסט גענוי אלע רעדעלעך,
 ער מוז א גומן קאפ פארמאגן!

פון רוען, ווייסט ער קיינמאל ניט,
 ווי געטריבן פון גיט-גומן,
 די ווייזערס לויפן, מאכן צייט
 און ציילן די מינוטן.

טראכט איך : עס וואלט זיין א פלאן
 חריי זייגערס צו פארבינדן.
 בלויז אכט-שעה צו ארבעטן,
 א זייגער-יוניאן גרינדן.

DER ZEIGER HOT A GUTN KOP...

Der zeiger, zet ois, arbet shver.
 S'hot a kluger im derfundn,
 Im tzu machn arbetn tog un nacht
 Fir-un-tzvantzik shtundn.

Pinktlech vaizt er on di tzait
 Tzu der minut, tzu der sekunde.
 Un durch a klung zogt er on,
 Ven s'iz farbi a shtunde.

Er foilt zich nit tzu arbetn,
 Tik-tak shtendik shlogn.
 Er vaist genoi ale redelech,
 Er muz a gutn kop farmogn!

Fun ruen, vaist er kannol nit,
 Vi getribn fun nit-gutn.
 Di vaizers loifn machn tzait
 Un tzailn di minutn.

Tracht ich: es volt zain a plan
 Draï zeigers tzu farbindn.
 Bloiz acht-sho tzu arbetn,
 A zeiger yunion grindn.

כ'האָב ליב יום-טוב

זומער האָב איך ליב די היצן,
ווינטער האָב איך ליב די קעלמ,
קאַנטראַסטן שיינע אינ'ם לעבן,
דאָס אַ שמענדיג מיר געפעלמ.

כ'האָב ליב ביים הויז דעם הויכן באַרג,
און אַרום דעם טיפן מאָל,
וואו מ'הערט די פייגל זינגען,
באַגלייט מיט אַ הויכן עכאַ-קול.

איך האָב ליב באַדן זיך אין דעם טייכל,
איך שווים זיך פריי אַרום.
ווינטער האָב איך ליב די גלימשערם,
לאַז זיך גלימשן אומעמום.

נאָענט ביים הויז האָב איך ליב אַ גאַרטן.
איך אַרבעט שיינע ביימן אוים.
פאַרזיי איך אַלע סאַרטן בלומען,
גיב אַכטונג ווי זיי וואַקסן אוים.

דאָן שנייד איך אָפּ די בלומען צווייגן,
נעם זיי מיט אין שול אַריין.
צעשמעל זיי אויף די לאַנגע מישן,
איך האָב ליב עס זאַל אַ יום-טוב זיין!

ICH HOB LIB YOMTEV

Zumer hob ich lib di hitzn;
 Vinter hob ich lib di kelt;
 Kontrastn sheine inm lebn
 Dos—o shtendig mir gefelt!

Ich hob lib baim hoiz dem hoichn barg,
 Un arum dem tiftol
 Vu m'hert di feigl zingen
 Bagleit mit a hoichn echo-kol

Ich hob lib bodn zich in dem taichl
 Ich shvim zich frai arum;
 Vinter hob ich lib di glitshers,
 Loz zich glitshn umetum!

Nont tzum hoiz hob ich lib a gortn
 Ich arbet sheine beitrn ois.
 Farzei ich ale sortn blumen,
 Gib achtung vi zeivaksn ois.

Dan shnaid ich op di blumen-tzvaign,
 Nem zeimit in shul arain
 Tzeshtel zeioif di lange tishn
 Ich hob lib es zol a iomtev zain'.

ער איז פויל א גרויל

יאסעלע איז פויל א גרויל,
האלטן אלע אים אין שטראָפן.
ער פוילט זיך אויפשטיין אין דער פרי.
ער איז פויל זיך לייגן שלאָפן.

א גאנצן טאָג ער גענעצט נאָר,
האלט דאָס מויל שמענדיג אָפן.
ביים עסן מאַכט ער די אויגן צו,
ווייל ער האָט ניט גענוג געשלאָפן.

אין שולע קומט ער שמענדיג שפעט,
מוז ער שפעט שוין בלייבן.
הינטערשמעליג בלייבט ער אלע מאָל,
סיי אין לייענען, סיי אין שרייבן.

ווען די מאַמע זאָגט אים אָן
ער זאָל חלילה ניט פאַרגעסן
אין הויז אַרויפקומען אין צייט,
ווען פאַרטיג איז דאָס עסן.

איז דאָך יאָסעלע פויל א גרויל,
קריכט ער, ווערט פאַרלוירן . . .
ווען ער זעצט זיך עסן שוין,
איז אלץ שוין קאלט, פאַרפרוירן.

דערפאַר האָב איך ליב אויפשטיין פרי,
דער טאָג זאָל זיין א וואוילער.
לערן איך אלץ אָפ אין דער צייט,
און דער נאָך ווער איך א פוילער...

ER IZ FOIL A GROIL

Yosele iz foil a groil,
 Haltn ale im in shtrofn
 Er foilt zich oifshtein in der fri,
 Er foilt zich leign shlofn.

A gantzn tog er genetzt nor,
 Halt dos moil shtendig ofn.
 Baim esn macht er di oign tzu,
 Vail er hot nit genug geshlofn.

In shul kumt er shtendig shpet,
 Muz er shpet shoin bleibn,
 Hintershtelig blaibt er ale mol,
 Sai in leienen, sai n shraibn.

Ven di mame zogt im on
 Er zol cholile nit fargesn
 In hoiz aroifkumen in tzait,
 Ven fartig iz dos esn.

Iz doch, Yosele foil a groil
 Kricht er vert farloirn,
 Ven er zetzt zich esn shoin,
 Iz altz shoin kalt, farfroirn.

Derfar hob ich lib oifshtein fri,
 Der tog zol zain a voiler;
 Lern ich altz op in tzat,
 Un dernoeh ver ich a foiler. . . .

צו וואָס איז נאַכט?

איך קאָן ניט פאַרשטיין, צו-וואָס דאַרף מען נאַכט,
ווען דער טאָג זעט אויס פיל שענער?
אין פרימאָרגן דערפרייט דער זייגער מיט קלאַנג,
און די פרייד קרייען אויס אויך די הענער.

די זון שיינט, לויכט און וואַרעמט בייטאָג,
אויך דער ים שטראַלט און האָט ליב זיך שפיגלען.
פענצטער און טירן צעעפנט מען ברייט,
און ביינאַכט אַליץ פאַרמאַכט איז אויף ריגלען . . .

בייטאָג קאַנען קינדער אַרומפליען פריי,
זיך לערנען, שמיפן און שפילן,
דערביי זינגען און שרייען, וויפיל מ'וויל,
און נאַכט, וויל אַליץ פאַרדעקן, פאַרשטילן.

די נאַכט איז באַשאַפן, אַזוי זעט מיר אויס,
ווי אַ טאַטע אַ שטרענגער צו שטראַפן.
דערפאַר, וואָס די זון ברענט בייטאָג אַ וועלט,
מזוּ זי איז אַוונט זיך פרי לייגן שלאָפן! . . .

ער האָט אַ תירוץ

רעדט אויס די מאַמע דוד'לעך:
אויף דיר איז מיר אַ וואונדער,
פאַרוואָס גייסטו ניט אין שול?
ס'איז געפאַקט דאָך שוין מיט קינדער!

דוד'ל האָט אַ תירוץ באַלד,
ער דאַרף דאָס לאַנג ניט זוכן:
דו האָסט דאָך, מאַמע, מיר געזאַגט,
וואוּ ס'איז ענג זאַל איך ניט קריכן . . .

TZU VOS IZ NACHT?

Ich kon nit farshtein tzu-vos darf men nacht,
 Ven der tog zet ois fil shener?
 In frimorgn derfreit der zeiger mit klang,
 Un di freid kreien ois oich di hener.

Di zun shaint, loicht un varemt batog,
 Oich der yam shtralt un hot lib zich shpiglen
 Fenster un tirn tzeefnt men breit
 Un bainacht iz altz farmacht oif riglen.

Baitog konen kinder arumloifn frai
 Zich lernen, shtifn un shpilm
 Derbai zingen un shraien, vifil men vil
 Un nacht vil altz fardekn, farshtiln.

Di nacht iz bashafn, azoi zet mir ois,
 Vi a tate a shtreger, tzu shtrofn.
 Derfar vos di zun brent baitog a velt,
 Muz zi in ovnt zich leign fri shlofn!

ER HOT A TERETZ

Redt ois di mame Dovidlen,
 Oif dir iz mir a vunder,
 Farvos geistu nit in shul?
 S'iz doch shoin gepakt mit kinder!

Dovidl hot a teretz bald,
 Er darf dos lang nit zuchn;
 Du host doch, mame, mir gezogt,
 Az vu es iz eng zol ich nit krichn!

פרעגט די לערערין

- פרעגט די לערערין שרה'לע
 ביי דער שילערין נארעלע:
 — פארוואס האסטו צוויי אויערלעך?
 ענטפערט נארעלע אויפ'ן אָרמ:
 — ווען איך גיי אין שול און לערן,
 — וויל איך אַלץ וואָס בעסער הערן.
 — צו וויסן יעדעס וואָרט.
- איצטער זאָג מיר, נארעלע. —
 פרעגט ווידער די לערערין שרה'לע:
 — פארוואס האסטו צוויי אייגעלעך?
 ענטפערט נארעלע אויפ'ן שמעל:
 — אייגעלעך האָרף איך צוויי צו זען,
 — אין ביכל וויסן וואָס און ווען,
 — צו קענען לייענען גוט און שנעל.
- אויב אזוי, — זאָגט שרה'לע,
 — נאָך איין פראַגע, נארעלע:
 — פארוואס האסטו נאָר איין נעזעלע?
 ענטפערט נארעלע: — אַט פארוואָס:
 — אַ פארקילט נעזעלע האַלט אין איין גיסן
 — און עס הערט ניט אויף צו גיסן,
 — איז גענוג איין נאָז! . . .

FREGT DI LERERIN

Fregt di lererin Sorele

Bai der shilern Norele:

—Farvos hostu tzvei oierlech?

Entfert Norele oifn ort:

—Ven ich gei in shul un lern,

—Vil ich altz vos beser hern,

—Tzu visn yedes vort.

—Itzter zog mir Norele,

Fregt vider di lererin Sorele:

—Farvos hostu tzvei eigelech?

Entfert Norele oifn Shtel:

—Eigelech darf ich tzvei tzu zen

—In bichl visn vos un ven,

—Tzu kenen leienen gut un shnel.

—Oib azoi,—zagt Sorele,

—Noch ein fragele, Norele:

—Farvos hostu nor ein nezele?

Entfert Norele: ot farvos:

—A farkilt nezele halt in ein nish

—Un es hert nit oif tzu gisin,

—Iz genug ein noz!

וואָס מײַן טאַטע קאַן

וואָס מײַן טאַטע קאַן, קאַן אײַך נײַט טאָן.
 אַלץ מאַכט ער — אַ וואונדער.
 ער גײט אויף שנעל, און זײַנס אַ שטעל —
 עס קאַנען נײַט קײַן קינדער.
 מײַן טאַטע לײַגט זײַך אײַן בעט, זײער שפּעט.
 ער אײַז שטענדיק אַ פאַרטראַכטער.
 נאָר, ווען אײַך שטײט אויף, אײַז ער שוין אויף.
 און אַ גוטן פּרײַשטיק מאַכט ער.
 מײַן טאַטע ווײַסט, אַלץ ווי עס הײַסט.
 ער מאַכט אַלץ שײַן און זיכער.
 נאָר צו אײַן זאַך, אײַז ער צו שוואַך,
 וואַקסן, וואַקסן אײַך גיכער . . .

אַ „רענדל“ אַ וואָרט

זאָגט דער זײַדע: אײַציקל,
 רײַד צו מיר אַ אײַדיש וואָרט,
 קרײַגסט דערפאַר אַ גוטע זאַך —
 אַ שטיק פּון דער באַבעס טאַרט.
 דערצו נאָך וועל אײַך געבן דיר
 צוואַמען מיטן טאַרט,
 אײַן קעש אַ ניקל אויפ'ן האַנט —
 פאַר יעדן אײַדיש וואָרט . . .
 צעלאַכט זײַך אײַציקל געשמאַק
 און שמרעקט אויס כײַדע הענט:
 „אַ גוטע נאַכט דיר, זײַדע“ —
 און מאַנט אויף צוואַנציק סענט . . .

VOS MAIN TATE KON

Vos main tate kon, kon ich nit ton.
 Altz macht er, s'iz a vunder'.
 Er geit shnel un zains a shtel,
 Es konen nit kain kinder!

Main tate geit tzu bet, zeier shpet,
 Er iz shtendig a fartrachter.
 Nor ven ich shtei oif, iz er shoin oif,
 Un a gutn frishtik macht er!

Main tate veist altz vi es heist.
 Er macht altz shein un zicher.
 Nor in ein zach, iz er tzu shvach.
 Vaksn, vaks ich gicher!

A RENDL A VORT

Zogt der zeide: Itzikl,
 Reid tzu mir a yidish vort,
 Krigst derfar a gute zach—
 A shtik fun der bobes tort;

Dertz zu noch vel ich gebn dir
 Tzuzamen mitn tort,
 In kesh, a nikl oifn hant
 Far yedn yidish vort.

Tzelacht zich Itzikl geshmak
 Un shtrekt ois beide hent:
 "A gute nacht dir zeide,"
 Un mont oif tzvanzig sent.

א מאַדנער אינגל

א מאַדנער אינגל איז משה'לע :
 ער מוז שמענדיג וואָס פאַרגעסן.
 אין קראַם געלאָזט האָט ער זיין בוך,
 אויף די טרעפּ — זיין עסן . . .

אַמאָל קומט ער אין סקול צו גיין
 מיט איין געוואַשן בעקל.
 און אין שול צעלאַכט מען זיך :
 ר'האַט נאָר אַנגעטאַן איין זעקל . . .

דעם שלימל, דאַכט זיך, היט ער,
 ער האַלט דאָס אויף אַ קיימל.
 גייט ער עפעס קויפֿן וואָס,
 פאַרגעסט ער דאָס אין קליימל . . .

די מאַמע גיט אַן עפל אים
 פאַר די קינדער צו צעטיילן.
 טיילט ער אויס צו אַלעמען,
 נאָר זיך פאַרגעסט ער ציילן . . .

איז דאָס אמת?

זאָגט מיר, לערער, איז דאָס אמת,
 אז צוריק מיט אַ סך יארן,
 זיינען דאָן נאָר מאַלפעס געווען.
 ביז עס איז אַ מענטש געוואָרן ?
 עס ווילט זיך מיר דאָס ניט גלויבן,
 פון אַ מאַלפע איך זאָל שמאַמען,
 ווען איך קוק אויף דער שיינער באַבען
 און אויף מיין שיינער מאַמען ?

A MODNER INGL

A modner ingl iz Moishele
 Er muz shtendig vos fargesn
 In krom hot er gelozt zain buch,
 Oif di trep—zain esn!

Amol kumt er in skul tzu gein
 Mit ein gevasn bekl.
 Un in shul tzelacht men zich,
 Er hot nor ongeton ein zekl!

Dem shlisl, dacht zich, hit er,
 Er halt dos oif a keitl.
 Geit er koifn epes vos,
 Fargest er dos in kleitl!

Di mame git an epl im,
 Far di kinder tzu tzeteiln;
 Teilt er ois tzu alemen,
 Nor zich fargest er tzeiln!

IZ DOS EMES?

Zogt mir lerer, iz dos emes,
 As tzurik mit a sach yorn,
 Zainen dan nor malpes geven,
 Biz es iz a mentsh gevorn?

Es vilt zich mir dos nit gloibn,
 Fun a malpe ich zol shtamen,
 Ven ich kuk oif main shaner bobn
 Un oif main shaner mamen!

צוואמען — מיט מאַטע מאמען

כ'האָב פיינט זיך שפּילן מיט ביקסן.
 אַ ביקס האָט ליב נאָר צו שיסן.
 איך האָב פיינט זען אַ באַמבע.
 פון אַ באַמבע קאָן מען ווערן צעריסן.
 איך האָס אלע סאַרטן קאַנאַנען.
 זייער אַרבעט איז דונערן און קראַכן
 און וואו נאָר זייערע קוילן טרעפן,
 וואָס פאַר אַ חורבן זיי מאַכן! . . .
 איך האָב פיינט שאַרפן שווערדן.
 אַ שווערד האָט ליב שניידן, שמעכן.
 אויך אַ קלאַב האָב איך פיינט,
 וואָס קאָן נאָר קעפּ צעברעכן.
 איך האָב ליב שלום זאָל זיין,
 שלום האַלט הענט צוואַמען,
 שלום היט דעם לעבן פון קינדער
 און ברענגט פרייד צו מאַטע-מאַמען!

ניט צו שפּעט . . .

אַזוי שפּעט קומסטו לערנען זיך?
 פרעגט דער לערער פון דער שול,
 דאָס איז ניט שוין פון דיר, איציקל,
 פאַרשעמט לאָזן שטיין דיין שמוץ.
 פאַרענטפּערט גלייך זיך, איציקל,
 און ווי קונציק ער פאַרגלעט:
 מיין מאַטע זאָגט, אַז לערנען זיך,
 איז קיינמאַל ניט צו שפּעט! . . .

TZUZAMEN — MIT TATE MAMN

Ch'hob faint zich shpilm mit biksn,
 A biks hot lib nor tzu shisn.
 Ich hob faint zen a bombe,
 Fun a bombe kon men vern tzerisn!

Ich has ale sortn kanonen,
 Zeier arbet iz dunern un krachn
 Un vu nor zeiere koiln trefn,
 Vos far a churbn zei machn!

Ich hob faint sharfe shverdn;
 A shverd hot lib shnaidn, shtechn
 Oich a klob hob ich faint,
 Vos kon nor kep tzebrechn!

Ich hob lib sholem zol zain;
 Shollem halt hent tzuzamen.
 Dos farhit dem lebn fun kinder
 Un bringt freid tzu tate-mamen!

NIT TZU SHPET

Azoi shpet kumstu lernen?
 Fregt der lerer fun der schul.
 Dos iz nit shein fun dir, Itzikl,
 Farshemt lozn shtein dain shtul.

Farentfert glaich zich Itzikl,
 Un vi kuntzig er farglet:
 Main tate zagt, az lernen zich,
 Iz kainmol nit tzu shpet!

מ'קאן לעבן ...

איך האב געהערט מ'ין טאמן
דער מאמען אזוי דערציילן:
אז אלע קאנען זיין דא רייך —
ווען מ'זאל נאר גלייך צעטיילן.

אמעריקע איז א רייכע לאנד,
נאר א שלעכט געבויטע . . .
א לעבן מאכן איז זייער שווער —
רואיג „לעבן“ נאר די מויטע . . .

אין לאנד פארטן איז אלדאס-גוטס.
גאלד — פולע זשמעניעס.
איינער כאפט די גאלד פאר זיך,
א צווייטער — קריגט נאר פענים . . .

פארטן א סך לעקאך, מארט
און „אייז-קרים“ אויף צו נאשן,
נאר א סך האבן גארנישט —
בלויז לעכער אין די טאשן . . .

דער גומער דזשאן

דער נעגער דזשאן איז אזא ליבער —
פאר די קינדער עפנט ער זיין הארץ.
ער דערציילט זיי פון זיינע ליידן,
ווייל זיין הויט איז אנדערש — עס איז שווארץ!

בין איך שמארק ברוגז אויף דער זון —
איך באהאלט זיך פון איר הינטער ווענט.
איך וויל ניט קוקן אויף איר פנים,
זי האט דזשאוען, פארשווארצט און פארברענט! . . .

M'KON LEBN . . .

Ich hob gehert main taten
 Der mamen azoi dertzeiln
 Az ale konen zain do raich
 Ven m'zol nor glaich tzeteiln.

Amerike iz a raiche land,
 Nor a shlecht geboite . . .
 A lebn machn iz zeier shver,
 Ruik—lebn nor di toite. . . .

In land faran iz al-dos-guts
 Gold—fule zshemenes
 Einer chapt di gold far zich
 A tzweiter—krigt nor penis.

Faran a sach lekach un tort
 un aizkrim oif tzu nashn
 Nor a sach hobn gornisht.
 Bloiz lecher in di tashn. . . .

DER GUTER JOE

Der neger Joe is aza liber
 Far di kinder efnt er zain hartz;
 Er dertzeilt zei fun zaine laidn,
 Vail zain hoit iz andersh, es iz shvartz!

Bin ich shtark baroigez oif der zun,
 Ich bahalt zich fun ir hinter vent.
 Ich vil niȓ kukn oif ir ponim,
 Zi hot, Joen, farshvartst un farbrent!

דער שניי-מענש

צענויפגעשאַרט אַ מאַסע שניי,
וואָס איז געפאלן דורך דער נאַכט.
געקייקלט און געקייקלט עס —
אַ שניי-מענש זיך געמאַכט.

אויערן — פון בולבעס צוויי
און אויגן — פון שטיקער גלאַז.
פון אַ בוריק געמאַכט אים
אַ גרויסע, רויטע נאַז.

געעפנט האַב איך אים אַ מויל,
געמאַכט שוועבעלעך פאַר ציין.
און שייך אים אַוועקגעשמעלט,
צו האַבן אויף וואָס צו שטיין.

פלוצלינג אין דער ליכט פון זון,
איז ער געוואָרן — גאַר ניט ער.
גענומען וויינען האַט ער שטאַרק,
געגאַסן טרער נאָך טרער.

נאָר גלייך פאַרשטאַנען האַב איך,
פאַרוואָס זיין גרויס געוויין.
ער וויל ניט מער קיין גולם זיין,
ער וויל אויך זיך גליטשן גיין! . . .

DER SHNEI-MENTSH

Tzenoifgeshart a mase shnei,
 Vos iz gefaln durch der nacht.
 Gekaiklt un gekaiklt es,
 A shnei-mentsh zich gemacht.

Oiern—fun bulbes tzvei
 Un oign—fun shtiker gloz.
 Fun a burik gemacht im
 A groise, roite noz.

Geefnt hob ich im a moil,
 Gemacht shvebelech far tzein
 Un shich im avekgeshtelt
 Tzu hobn oif vos tzu shtain.

Plutzling, in der licht fun zun,
 Iz er gevorn—gor nit er;
 Genumen veinen hot er shtark,
 Gegosn trer noch trer.

Nor glaich farshtanen hob ich
 Far vos zain grois gevein,
 Er vil nit mer kain goilm zain,
 Er vil oich zich glitzn gain!

לערנט, קינדערלעד!

איינס, צוויי, דריי, פיר,
ווער וועט ערשמער זיין ביים מיר.
די מיר איז אָפֿן, אַלץ איז פיין,
ווער וועט ערשמער אין קלאַס אַריין?

איינס, צוויי, דריי, פיר,
אַלע גרייט איצט שטייען מיר.
אַלע זיינען מיר אין שול,
ווער זעצט זיך ערשמער אריפֿן שמוול?

איינס, צוויי, דריי, פיר,
קינדער, גיט זיך נאָר אַ ריר,
נעמט דאָס קרייד אַריין אין האַנט
און צום שרייב-ברעט אויף דער וואַנט.

איינס, צוויי, דריי, פיר,
איצמער שרייבט דאָס אויף פאַפיר.
קלאַר און ריין אַלץ אויסגעשמעלט:
זאַל זיין שלום אויף דער וועלט!

איינס, צוויי, דריי, פיר,
דאָן וואַקסן גרויסע וועלן מיר.
ס'וועט זיין דאָס לעבן שייַן, באַשיצט,
פאַר אונז אַ פרייז — פאַר לערנען איצט! . . .

LERNT KINDERLECH

Eins, tzvei, drai, fir,
 Ver vet ershter zain baim tir.
 Di tir is ofn, altz iz fain.
 Ver vet ershter in klas arain?

Eins, tzvei, drai, fir,
 Ale greit itzt shteien mir.
 Ale zainen mir in shul
 Ver zetzt zich ershter oifn shtul?

Eins, tzvei, drai, fir,
 Kinder, git zich nor a rir!
 Nemt dos kraid arain in hant,
 Un tzum shraib-bret oifn vant.

Eins, tzvei, drai, fir,
 Itzter shraibt dos oif papir;
 Klor un rein altz oisgeshtelt
 "Zol zain sholem oif der welt!"

Eins, tzvei, drai, fir,
 Dan vaksn groise veln mir,
 S'vet zain dos lebn shein bashitzt,
 Far unz a praiz—farn lernen itzt!

ווען איד וועל גרויס זיין

ווען איד וועל א גרויסער ווערן, זאגט יודעלע,
און איד וועל א טאמע פון קינדער זיין,
וועל איד קלאפן אין די טירן און רופן:
שיקט די קינדער אין שולע אריין!

פאר קינדער לערנען איז וויכטיק.
ס'איז גוט צו וויסן, פארשטיין יעדע זאך,
און צוזאמען מיט אנדערע שפראכן —
קאנען אויך די אייגענע שפראך.

ווען איד וועל זיין א גרויסע, ענטפערט שרה'לע,
האבן א היים, מיט א טיש און א שטול.
וועל איד זען, אז מיינע אייגענע קינדער
זאלן לערנען אין א אידישער שול!

ר ע ט ע נ י ש ן

וואס ווערט א בולבע, ווען זי קאכט זיך לאנג אין טאפ;
און אז זי איז שוין פארטיג, מ'נעמט איה פון אויוון אראפ?
ענטפערט קערען מיט א שטימעלע גאנגן הויך:
ווען א בולבע קאכט זיך אפ, ווערט זי זייער ווייך. . .

און וואס ווערט אן איי, ווען עס קאכט זיך לאנג אין טאפ,
און מ'נעמט איר אן אפגעקאכטע פון אויוון אראפ?
ענטפערט איירא: וואס איז פאראן צו פארשטיין?
אן אפגעקאכטע איי איז הארט ווי א שטיין. . .

און וואס ווערט מילך, ווען מ'קאכט לאנג אין א טאפ,
עס קאכט זיך און עס קאכט זיך, ביי מ'נעמט דאס אראפ?
לאזט צו וויסן גלייך נארעלע, פאכענדיג מיט די הענט,
פון קאכן לאנג מילך — ווערט דער טאפ פארברענט. . .

VEN ICH VEL GROIS ZAIN

Ven ich vel a groiser vern, zogt Yudele,
 Un ich vel a tate fun kinder zain,
 Vel ich klapn in di tirn un rufn:
 Shikt di kinder in shul arain!!

Far kinder lernen iz vichtik;
 S'iz gut tzu visn, farshtein yede zach
 Un tzuzamen mit andere shprachn—
 Konen oich di eigene shprach.

“Ven ich vel zain a groise,” entfert Sorele,
 hobn a heim, mit a tish un a shtul,
 Vel ich zen as maine “eigene kinder”
 Zoln lernen in a idisher shul,

RETENISHN

Vos vert a bulbe, ven zi kocht zich lang in top
 Un az zi iz shoin fartig m'nemt ir fun oivn arop?
 Entfert Karen mit a shtimele gantz hoich:
 Ven a bulbe kocht zich op vert zi zeier veich.

Un vos vert fun an ei, ven zi kocht zich lang in top
 Un m'nemt ir an opgekochte fun oivn arop?
 Entfert Ira: vos iz do faran tzu farshtein?
 An opgekochte ei iz hart vi a shtein.

Un vos vert milch, ven m'kocht lang in a top,
 Es kocht zich un es kocht zich, biz m'nemt es arop?
 Lozt tzu visn glaich norele, fochendig mit di hent,
 Fun kochn lang milch—vert der top farbrent. . .

דער פיש-כאפער ...

פארטיפט שטייט מוישל,
 ביים ברעג פונעם טייכל.
 ער וויל כאפן פיש —
 זיין באליבטן מאכל ...

עס געפעלט אים די שפיל
 פון דעם פיש מיטן האקן.
 און די מאמע וועט האבן —
 וואס צו קאכן און באקן ...

שטייט מוישל פארטיפט,
 דרייט מיטן געזל.
 ביז ענדלעך דערזעט ער,
 אין וואסער אַ בלעזל ...

ציט ער דעם האקן
 מיט זיינע הענטלעך, די שוואכע.
 אַ פרייד — ער האט געכאפט —
 אַ פוילע משערעפאכע! ...

DER FISH CHAPER

Fartift shteit Moishl
Baim breg funm taichl;
Er vil chapn fish—
Zain balibtn maichl.

Es gefelt im di shpil
Funm fish mitn hahn
Un di mame vet hobn
Vos tzu kochen un bakn.

Shteit Moishl fartift,
Dreit mitn nezl,
Biz endlech derzet er
In vaser a blezl. . . .

Tzit er dem hahn
Mit zaine hentlech, di shvache
A freid—er hot gehapt.
A foile tsherepache! . . .

א ליבע...

קערען איז א מיידל שייך,
ווי א בלום צווישן פלאנצן.
די שולע האָט זי זייער ליב,
צו לערנען, זינגען, מאַנצן.

אייראָ האָט אויך די שולע ליב,
האָט אויך ליב אַ שפּאַס, אַ וויצל.
און ווען ער קען, כאַפּט ער אַרײַן
איר אַפּצומאַן אַ שפּיצל.

אַז קערען מאַנצט, געפּעלט דאָס אים,
מאַנצט ער אויך אַביסל,
נאָר אינמיטן גיט ער זיך אַ דריי
און שמעלט אונטער איר אַ פּיסל.

קערען ווערט גיט ביז אויף אים,
ווי ער וואָלט זיין דער בעסטער.
ביידע האָבן זיך זייער ליב —
ס'איז אַ ברודער מיט אַ שוועסטער.

A LIBE

Karen iz a meidl shein,
Vi a blum tzvisn flantzn
Di shule hot zi zeier lib,
Tzu lernen, zingen, tantzn.

Ira hot oich di shule lib
Hot oich lib a shpas, avitzl
Un ven er kon chapt er arain
Ir optzuton a shpitzl.

Az Karen tanzt gefelt dos im
Tantzt er oich a bisl.
Nor inmitn git er zich a drei
Un shtelt ir unter a fisl.

Karen vert nit beiz oif im,
Vi er volt zain der bester!
Beide hobn zich zeier lib,
S'iz a bruder mit a shvester.

ער וויל אָן ענטפער!

זאָג מיר, מאַמע, וואָס מיינט שײן,
 וואָס מיינט אַ „קינדעלע מיט חז“?
 וואָס מיינט גוט, און וואָס מיינט שלעכט.
 ווי קאָן מען וויסן, ווער עס איז גערעכט?
 וואָס מיינט אַרעם און וואָס מיינט רייך,
 ווערן אלע ניט געבאָרן גלייך?
 וואָס זעט אַ מענטש, ווען ער איז בלינד,
 און קאָן אַ זיידע, אויך זיין אַ קינד?
 ווען איינער איז ווייס, אַ צווייטער איז שוואַרץ,
 איז פאַראַן אַן אונטערשייד אין איינעם האַרץ?
 דאָס אַליץ פּרעגט יאָסעלע מיין קינד.
 ער זוכט אַן ענטפער — און ער געפינט!

מיין מאַמע איז אַ מייסטער

מיין מאַמע איז אַ מייסטער,
 ער מאַכט אַ גאַנצע וועלט;
 ער מאַכט אַליץ וואָס ער וויל,
 נאָר קאָן ניט — מאַכן געלט . . .

מיין מאַמע איז אַ מייסטער,
 אומעמוט באַוואוסט;
 ער קנעט אויס טעפּ און שימלען,
 נאָר זיי זיינען שטענדיג פּוסט.

מיין מאַמע איז אַ מייסטער,
 אין אַליץ איז ער געניט;
 נאָר קומט אַ לעבן מאַכן,
 זאָגט מאַמע, קאָן ער ניט . . .

ER WIL AN ENTFER

Zog mir mame, vos meint shein?
 Vos meint a kindele mit chein?
 Vos meint gut un vos meint shlecht,
 Vi kon men visn ver s'iz gerecht?

Vos meint orem un vos meint raich,
 Vern ale nit geborn glaich?
 Vos zet a mentsh ven er iz blind?
 Un kon a zeide, oich zain a kind?

Ven einer is vais, a tzweiter iz shvartz,
 Iz faran an untersheid in eines hartz?
 Dos altz fregt, Yosele, main kind.
 Er zucht an entfer, un er gefint!

MAIN TATE IZ A MAISTER

Main tate iz a maister,
 Er macht a gantze velt;
 Er macht altz vos ir vilt,
 Nor kon nit—machn gelt!

Main tate iz a maister,
 Umetun bavust!
 Er knet ois tep un shislen,
 Nor zei zainen shtendig pust!

Main tate iz a maister,
 In altz iz er genit;
 Nor kumt a lebn machn,
 Zogt mame, kon er nit . . .

אַזאַ גורלם

פאלט נאָר אַ ווייסער שניי,
באדעקט די שוואַרצע גאַס,
לאַזט יונגוואַרג זיך אַרויס —
גרייט צו האַבן שפּאַס.

איינער בויט פון שניי אַ הויז,
אַ צווייטער מאַכט אַ בער,
אַ דריטער ציט זיך אויס אין שניי —
און ס'ווערט אַ מענטש ווי ער.

עס ווערט אַ מענטש ווי אַלע מענטשן,
כאַמט נעם אַ בילד אַראָפּ.
די צרה נאָר ס'איז מיט אים —
ער הויבט ניט אויף דעם קאַפּ . . .

אַ פּשׂר . . .

וואָס מער לערנען איז זייער גוט,
דערקלערט האָט אונז דער לערער.
פאַרשטיי איך אַז ער איז גערעכט:
לערן איך וואָס מערער!

קוועלט די באַבע אָן דערפון
און קויפט מיר שיינע זאַכן.
דערצו אַ גרויסן באַרג פאַפיר,
פאַר מיר מענטשלעך צו מאַכן.

וואַרט איך אויפ'ן זיידן איצט.
ער איז אויך מיר ליב און טייער.
אפשר וועט ער צום פאַפיר
קויפן מיר אויך אַ בלייער! . . .

AZA GOILEM

Falt nor on a vaiser shnei
 Badekt di shvartze gas,
 Lozt yungvarg zich arois—
 Greit tzu hobn Shpas.

Einer boit fun shnei a hoiz,
 A tzveiter macht a ber,
 A driter tzit zich ois in shnei
 Un s'vert a mentsh vi er.

Es vert a mentsh vi ale mentshn.
 Chotsh nem a bild arop!
 Di tzore nor s'iz mit im—
 Er hoibt nit oif dem kop.

EFSHER . . .

Vos mer lernen iz zeier gut,
 Derklert hot unz der lerer.
 Farshtei ich az er iz gerecht
 Lern zich vos merer.

Kvelt di bobbe on derfun
 Un koift mir sheine zachn,
 Dertzu a gantzn barg papir,
 Far mir mentshelech tzu machn.

Vart ich oifn zeidn itst,
 Er iz oich mir lib un taier.
 Efsher vet er tzum papir
 Koifn mir oich a blaier.

דער לערער

איר זעט דעם מענטשן,
וואָס שפּאַנט אַזוי שנעל;
אונטערן אַרעם אַ ציימונג,
אין האַנט אַ פּאַרטפּעל?

דאָס איז דאָך דער לערער,
וואָס לערנט אַזוי שוין
שרייבן און רעדן —
מיט מאַמעשן חן.

די שול איז זיין פּאַלאַץ,
אַ טראַן יעדער שמוץ,
וואו די קינדערלעך לערנען
אַ שיינעם אידיש אין שול.

ביי גרויס און ביי קליין,
ער איז געאַכט און געשעצט;
דאָס בוך איז זיין קרוין —
מיט לידער באַזעצט.

זיין מלוכה מוז וואַקסן,
פאַר וויסן, פאַרשמאַנד, —
די אידישע שולן
אין יעטווייזן לאַנד!

DER LERER

Ir zet dem mentshn,
 Vos shpant azoi shnel;
 Untern orem a tzaitung,
 In hant a portfel?

Dos iz doch der lerer,
 Vos lernt azei shein
 Shraibn un reidn
 Mit mamishen chein.

Di shul iz zain palatz,
 A tron yeder shtul,
 Vu kinderlech lernen
 A sheinem Yidish in Shul.

Ba grois un ba klein
 Er iz geacht un geshetzt
 Dos buch iz zain kroin
 Mit lider bazetzt.

Zain meluche muz vaksn,
 Far visn, farshtand—
 Di idishe shuln
 In yetvidn land!

ווען זיידע וועט „ריטאיערן“

ווען זיידע וועט „ריטאיערן“,
וועט ער האבן א סך צייט,
מיר צו נעמען ווייזן פליץ,
מעג זיין אפילו ווייט.

איך וועל דאן א גאנצען טאג,
זען זאכן אן א צאל.
איך וועל אים אויך לערנען,
ווי אזוי צו שפילן באל.

נעמען וועט ער מיך צום ים,
צו פארן אויף א שיף.
שווימען לערנען וועט ער מיך,
אונטערן וואסער זייער טיף.

איין זאך נאר געפעלט מיר ניט,
די באבע „קערט א וועלט“:
אויב זיידע זאל ניט אהבעטן —
וואו וועט זי נעמען געלט? ...

VEN ZEIDE VET "RITTAIERN"

Ven zeide vet "rittaiern"
 vet her hobn a sach tzait
 Mir tzu nemen vaizn altz,
 Meg es zain afile vait.

Ich vel dan, agantzn tog,
 Zen zachn on a tzol
 Ich vel im oich lernen
 Vi azoi tzu shpiln bol.

Nemen vet er mir tzum yam,
 Tzu forn oif a shif
 Shvimen lernen vet er mir
 Untern vaser, zeier tif.

Ein zach nor gefelt mir nit,
 Di bobbe, "kert a velt!"
 Oib zeide zol nit arbetn,
 Vu vet zi nemen gelt?

דער זייגער

איך האָב ליב דעם זייגער, די רעדלעך, דאָס קלאַפּן,
ווי עס לויפט דער גרויסער ווייזער, דעם קליינינקן כאַפּן.

דער זייגער איז אַ יחסן, ס'קוקט יעדערער אים אָן;
אַ שיינעם פּלאַץ פאַרנעמט ער — סאַמע אויבן אָן.

ער אַרבעט שווערע שעה'ן, פינקטלעך לויט דער צייט . . .
מ'ציילט זיינע סעקונדן פון נאַענט און פון ווייט . . .

שטענדיג איז ער אויף דער וואַך, גיב נאָר אַ דריי, אַ צי.
איין זאָך נאָר פאַרדריסט מיך: ער וועקט מיך אויף צו פרי . . .

אין דרויסן פאלט אַ שניי

אין דרויסן פאלט אַ שניי,
אין הויז עס יאָגט אַ ווינט;
לאָזט מיך מאַמע גיט אַרויס,
זי זאָגט: דו ביזט אַ קינד!

נעמט זי מיך פאַרן האַנט,
לייגט אין בעטלע מיך אַריין;
דעקט מיט אַ קאַלדערע צו,
גוט וואַרעם זאָל מיר זיין.

קוק איך דורך אַ שפעלטל צו,
ווי מ'שפּילט זיך מיטן שניי,
און וואַרט: איך וועל אַ גרויסער זיין
קאַנען שפּילן זיך מיט זיי!

DER ZEIGER

Ich hob lib dem zeiger, di redlech, dos klappn,
Vi es loift der groiser vaizer dem kleinem tzu chapn.

Der zeiger iz a yachsn, s'kukt yeder im on;
A sheinem platz farnemt er, same oibn on.

Er arbet shvere shoen, pinktlech, loit der tzait. . . .
M'tzeilt zaine sekundn; fun nont un fun vait. . . .

Shtendig is er oif der vach. Gib nor a drei, a tzi.
Ein zach nor fardrist mich—er vekt mich oif tzu fri!

IN DROISN FALT A SHNEI

In droisn falt a shnei,
In hoiz es yogt a vint;
Lozt mich mame nit arois,
Zi zogt: du bizt a kind!

Nemt zi mich farn hant,
Leight in betl mich arain;
Dekt mit a koldre tzu,
Gut varm zol mir zain.

Kuk ich durch a shpeltl tzu,
Vi m'shpilt zich mitn shnei.
Un vart: ich vel a groiser zain,
Konen shpiln zich mit zei!

ווי גוט עס איז צוזאמען!

איך זע אין הימל אזויפיל שמערן,
און יעדער שמערן איז פאר זיך זייער שיין.
אבער פארוואס זיינען זיי ווייט אפגעזונדערט,
ווי יעדערער וואלט לעבן פאר זיך נאר אליין?

ווען זיי וואלטן אלע שיינען צוזאמען,
וואלט דאך די וועלט גענאסן דערפון.
אן שלאפן וואלט מען אינגאנצן פארגעסן,
שאג און נאכט וואלט געשיינט נאר די זון! ...

א וואונדער ...

איך האב געלייענט אין א בוך,
נאר ניט ריכטיק דאס באנומען.
אז פון שטויב עס איז דער מענטש
אויף דער וועלט געקומען.

אויב דאס זאל ריכטיג זיין,
ווערט פאר מיר א וואונדער:
פארוואס אונדזער שכן האט
אזויפיל שטויב און ווייניג קינדער? ...

VI GUT ES IZ TZUZAMEN!

Ich ze in himl, azoifil shtern
 Un yeder shtern is far zich zeier shein
 Ober far vos zainen zei vait, opgezundert,
 Vi yederer volt lebn far zich alein?

Ven ze voltn ale shainen tzuzamen,
 Volt doch di velt genosn derfun.
 On shlofn volt men ingantzn fargesn;
 Tog un nacht volt geshaint nor di zun!

A VUNDER

Ich hob geleient in a buch,
 Nor nit gut dos banumen:
 Az fun shtoib es iz der mentsh
 Oif der velt gekumen.

Oib dos zol richtig zain,
 Vert far mir a vunder,
 Farvos unzer Shochn hot
 Azoifil shtoib un veinig kinder?

